

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Mokslo ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAUNORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

GYSLAINĖS MELANOMA IR JOS GYDYMO KOMPLIKACIJOS: LITERATŪROS APŽVALGA IR ATVEJO APRAŠYMAS

Darbo autorės. Agnė VASIULYTĖ, IV kursas, Gabrielė JONAUSKAITĖ, IV kursas.

Darbo vadovas. Doc. dr. Saulius GALGAUSKAS, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Ausų, nosies, gerklės ir akių ligų klinika.

Darbo tikslas. Pristatyti gyslainės melanomos ir jos gydymo komplikacijų atvejį, palyginti jį su mokslinėje literatūroje randama informacija.

Darbo metodika. Informacija apie klinikinį atvejį surinkta ELI sistemoje. Palyginimui naudota 10 mokslinių straipsnių, publikuotų PubMed ir Cochrane duomenų bazėse bei LSMU internetinėje bibliotekoje nuo 2015–01–01 iki 2024–01–01.

Įvadas. Gyslainės melanoma – dažniausias suaugusiems pasireiškiantis pirminis akių navikas. Rizikos veiksniai: vyriška lytis, baltoji rasė, šviesios rainelės, gyslainės apgamai, specifinės genetinės mutacijos, ekspozicija UV. Pacientų amžiaus vidurkis – 62 metai. Sergančiųjų skundai – pablogėjęs matymas, fotopsijos, regos lauko susiaurėjimas, jame plaukiojantys taškeliai, skausmas, dvejinimasis. Diagnostikai naudojama oftalmoskopija, OKT, echoskopija. Gyslainės melanomai būdingas didesnis nei 2 mm storis, subretininis skystis, lipofuscino atsidėjimas auglio paviršiuje, akustinė tuštuma, žemo dažnio signalas bei grybo forma akies echoskopijoje. Gydymui dažniausiai taikoma spindulinė terapija: brachiterapija, protonų pluošto terapija, stereotaksinė radioterapija. Kitos gydymo galimybės – lazerinė terapija (fotokoaguliacija, transpupilinė termoterapija), bei operacija (enukleacija, transsklerinė rezekcija, transretininė endorezekcija). Nepaisant įvairių terapijos pasirinkimų, pusei pacientų liga metastazuoja. Sisteminės terapijos paieškos atliekant bandymus su chemoterapija buvo nesėkmingos. Šiuo metu metastazavusiai ligai gydyti patvirtintas biologinis vaistas, tačiau jo efektyvumas ribotas, kiti biologiniai preparatai yra klinikinių tyrimų fazėje. Pacientai dažnai susiduria ir su spindulinio gydymo komplikacijomis: keratokonjunktyvitu, rainelės atrofija, neovaskuline glaukoma, uveitu, katarakta, radiacine retinopatija bei optine neuropatija, kraujagyslių okliuzija, auglio irimo sindromu, simpatine oftalmija, akies priedų pažeidimais, dvejinimusi. Po gydymo radioterapija iki 87 proc. sergančiųjų išsaugo mažesnę nei 0,1 regėjimą, o iki 26 proc. pacientų turi būti atlikta enukleacija dėl nepakankamo gydymo efekto ar komplikacijų.

Atvejo aprašymas. 2018–ųjų liepą dėl pablogėjusio matymo kaire akimi į VULSK akių ligų skyrių kreipėsi 57 metų pacientas. Anamnezėje: skyd liaukės karcinoma, tėvas sirgęs gyslainės melanoma ir inkstų vėžiu. Vizito metu fiksuotas kairės akies matymas su korekcija – 0,4. Pacientas toliaregis. Oftalmoskopuojant kairės akies periferijoje stebėtas pakilęs pigmentuotas židiny su lipofuscinu, ultragarsiniame tyrime fiksuo-

tas 2,7 mm pakilimas virš gyslainės, antrinė tinklainės atšoka. Diagnozuota gyslainės melanoma, tą patį mėnesį Taline atlikta episklerinė brachiterapija Ru-106 plokštele. Po procedūros per penkis mėnesius naviko aukštis sumažėjo iki 2,6 mm, regos aštrumas su korekcija pagerėjo iki 1,25. Atliktas genetinis tyrimas – mutacijų tirtuose genuose nenustatyta, vaizdiniuose tyrimuose metastazių nerasta. Būklė išliko stabili iki 2020–ųjų spalio, kai pablogėjo kairės akies rega, vėl atsirado subretininio skysčio. Diagnozuota radiacinė retinopatija, atliktos dvi anti – KEAF (kraujagyslių endotelio augimo faktoriaus inhibitoriaus) injekcijos į kairės akies stiklakūnį, teigiamo rezultato nesulaukta. Nuo 2020–ųjų gruodžio iki 2021–ųjų spalio fiksuotas spartus naviko augimas: auglio aukštis padidėjo iki 5,04 mm, prastėjo rega. 2021–ųjų lapkritį vyrui Taline atlikta pakartotinė brachiterapija, po jos stebėtas naviko mažėjimas, tačiau rega toliau prastėjo dėl radiacinės retinopatijos. 2023 metų rugpjūtį pacientas ėmė skųstis diskomfortu, staigiu regos suprastėjimu kairėje akyje – oftalmoskopuojant fiksuotas stipriai padidėjęs navikas su hemoragijomis ir antrine tinklainės atšoka, jo aukštis siekė 9,58 mm. Lapkritį kairės akies matymas pablogėjo iki šviesos jutimo, diagnozuotas kraujo išsiliejimas į stiklakūnį. Skirta vienkartinė anti-KEAF injekcija, bet ėmė kilti kairės akies akispūdis, regėjimas nukrito iki 0,0. 2024–ųjų pradžioje pacientui prasidėjo kairės galvos pusės, akies skausmas. Kairės akies akispūdis padidėjo iki 37,2 mmHg, skirtas glaukomos gydymas, atlikta ciklofotokoaguliacija, tačiau akies spaudimas išliko aukštas. Vaizdiniuose tyrimuose naviko išplitimo, tolimųjų metastazių nenustatyta. 2024–ųjų vasarį dėl brachiterapijos komplikacijų – auglio irimo sindromo, tinklainės ir rainelės neovaskuliarizacijos, hemoftalmo, antrinės glaukomos bei skausmo pacientui Taline atlikta kairės akies enukleacija ir hidroksiapatito implanto įsiuvimas, po kelių savaičių akis protezuota.

Išvados. Gyslainės melanomos metastazavimo ir gydymo komplikacijų dažnis išlieka didelis. Vertėtų ieškoti naujų terapijos galimybių, intensyviai biologinių preparatų klinikinius tyrimus.

Raktažodžiai. Gyslainės melanoma; komplikacijos; radioterapija; enukleacija.